

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3450/2019
03.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Јово Кртинић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Зоран Павловић, адвокат из ..., ради утврђења повреде нужног дела и исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 6686/2018 од 13.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.12.2020. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 6686/2018 од 13.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П 612/17 од 12.12.2017. године, ставом првим, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле АА и утврђено да је повређено право тужиле на нужни део Уговором о поклону који је закључен дана 06.04.2009. године пред Општинским судом у Бору Ов. .../... између пок. ВВ као поклонодавца и пок. ГГ као поклонопримца, због чега је извршена редукција уговора ради намирења нужног дела тужиле, те је утврђено њено право својине по законском реду наслеђивања на $\frac{1}{4}$ идеалног дела катастарских парцела ближе означених овим ставом изреке, а тужбени захтев одбијен као неоснован у делу у ком је тражено да се утврди да Уговор о доживотном издржавању, закључен дана 30.05.2016. године између пок. ГГ, као примаоца издржавања и ББ, као даваоца издржавања, оверен пред Основним судом у Бору под ОПУ .../..., у овом делу ништав и да не производи правно дејство. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се тужена обавезе да тужилци на име новчане противвредности нужног дела исплати износ од 200.000,00 динара, док је ставом трећим изреке обавезана тужена да тужилци на име трошкова поступка исплати износ од 110.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 6686/2018 од 13.05.2019. године, укинута је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке и у ставу трећем изреке, те је тужбени захтев тужиле одбијен у целости, а тужилца обавезана да туженој на име трошкова поступка плати износ од 71.400,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. Гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се указује у ревизији, није ревизијски разлог из члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, између сада пок. ВВ као поклонодавца и сада пок. ГГ, као поклонопримца, закључен је уговор о поклону, оверен пред Општинским судом у Бору Ов .../... од 06.04.2009. године, којим поклонодавац поклања поклонопримцу непокретну имовину ближе описану у члану 1, а поклонопримац прима наведену имовину као поклон и обавезује се да се стара и брине о поклонодавцу све до њене смрти, изврши сахрану и после тога даје подушја по месним обичајима. Из изјаве тужене саслушане као странке пред другостепеним судом, утврђено је да је тужена као супруга сада пок. ГГ и снаја пок. ВВ, била упозната са чињеницом да је оспорени уговор закључен и да је њена свекрва тим уговором располагала својом имовином. Сада пок. ВВ је и пре и након закључења уговора о поклону, живела у породичној заједници са сином и туженом као снајом, они су бринули о њој, посебно након што је због болести онемоћала, старајући се о њеној личној хигијени, исхрани, пружању адекватне лекарске помоћи. Пок. ВВ није имала личних примања, па су јој својим средствима обезбеђивали оно што је било потребно кад је боловала. У периоду од седам месеци пре смрти, сву бригу и старање пружала јој је тужена, а након смрти трошкове сахране и свих подушја је сносила тужена и то до седмогодишњег помена сходно месним обичајима. Како је супруг тужене преминуо месец дана након смрти мајке, тужена је сносила све трошкове подизања надгробног споменика. Такође је утврђено, да тужила ни на који начин није бринула о мајци, сада пок. ВВ, нити јој је дошла на сахрану.

Код овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је оценио да је између сада покојних ВВ и ГГ, иако насловљен као „уговор о поклону“, закључен теретни, двострано обавезни уговор *sui generis* – уговор о поклону са налогом, чији је предмет промет непокретности уз накнаду, опредељен у обавези доживотног издржавања поклонодавца, те да тако закљученим уговором није повређено право тужиле на нужни део, односно да тужила не може захтевати редукацију оспореног уговора којим је сада пок. ВВ располагала својом имовином, због чега је укинуо првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, наведено становиште другостепеног суда засновано је на правилној примени материјалног права.

Према одредби члана 40. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС”, бр. 46/95...6/2015), нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац

није могао располагати и који се назива нужним делом, према одредби члана 42. истог закона нужни део је повређен ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела и према одредби члана 53. овог закона кад је нужни део повређен, смањују се завештајна располагања, а враћају се и поклони ако је то потребно да се нужни део намири. Одредбом члана 50. ЗОН јасно је одређено шта се сматра поклоном и прописано да се поклоном сматра свако одрицање од права, па и одрицање од наслеђа у корист одређеног наследника, отпуштање дуга, оно што је оставилац за живота дао наследнику на име наследног дела или због оснивања или проширења домаћинства или обављања занимања, као и свако друго бесплатно располагање.

Сходно напред цитираним одредбама материјалног права, и по оцени овог суда, правилан је закључак да се редуција поклона због повреде нужног наследног дела не може захтевати уколико је дошло до конверзије уговора о поклону у двострано теретни уговор. Наиме, поред поклона као бесплатних добротних располагања, постоје и поклони са налогом или теретом где поклонодавац задржава за себе неко право или пак, налаже поклонопримцу да другоме нешто учини. Пок. ВВ је са својим сином закључила пуноважан уговор о поклону са теретом доживотног издржавања у корист поклонодавца-мајке, а тај је споразум у потпуности био реализован и за живота поклонодавца и након њене смрти. Стога правна природа оваквог уговора није добротина, већ се ради о двострано теретном уговору о отуђењу непокретности, као накнади за доживотно издржавање поклонодавца. Не ради се ни о уговору који је закључен у циљу лишавања тужиље наследних права на имовини, која је предмет уговора, како то неосновано сматра ревидент. На основу постављеног тужбеног захтева, супротно наводима ревизије, правилан је закључак да овај уговор, као двострано обавезан, представља вид теретног располагања имовином за живота, а не добротин правни посао којим би могло да буде повређено право тужиље на нужни наследни део.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост и правилност побијане одлуке, то је Врховни касациони суд из напред изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић